

Ilmiy amaliy jurnal

№ 7 (9)
2026

YANGI O'ZBEKISTON IQTISODIYOTI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

7

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2026

MUNDARIJA

Umarov A.T. Mintaqalarni barqaror rivojlantirish strategiyasini shakllantirishning konseptual asoslari..... **7**

Хошимов П.З., Эгамназарова Г.Ш. Ўзбекистонда атроф-муҳитни муҳофаза қилишнинг иқтисодий ва ҳуқуқий асослари..... **13**

Raxmatova F.Y. To‘qimachilik sanoatida yashil investitsiyalar va resurs samaradorligini oshirish yo‘nalishlari..... **19**

Ergasheva A.F. Milliy hunarmandchilik brendlarini ilgari surishda raqamli marketing vositalaridan foydalanish..... **22**

Rahimova N.A. Inson resurslarini boshqarishda Big Data va HR analitikaning samarodorlikka ta’siri..... **25**

Эгамназарова Г.Ш. Аҳоли ўсишининг CO_2 эмиссияси, ресурслар истеъмоли ва уларнинг иқтисодий барқарорликка таъсири..... **28**

Хасанов У.Ю. Кибержиноят рискларини бошқариш амалиётининг концептуал асосларининг ривожланиши..... **33**

Алимухамедов Ш.Р. Божхона тўловларини ундиришда божхона қийматини аниқлашнинг ўрни..... **38**

Сапаров И.Х. Маҳаллий бюджетлар харажатлари ижросининг самарадорлигини ошириш масалалари (Тошкент вилояти мисолида)..... **43**

Shaydulov Sh.Sh. Surxondaryo viloyatida elektron tijorat rivojlanishiga ta‘sir etuvchi omillar tahlili **57**

Abdulxakimov Z.T. Dunyo zargarlik sanoatini rivojlanishining bugunki kundagi xolati..... **60**

Ibragimova G.S. Ta’lim sifatini oshirishda boshqaruv tizimining iqtisodiy samaradorligini rivojlantirish..... **65**

Davronova N., Abdulxakimov Z.T. Kaydzen konsepsiyasining nazariy va uslubiy asoslari..... **69**

Isaqov A.T. Fermer xo‘jaliklarida agroresurslardan foydalanish samaradorligini oshirish istiqbollarini prognozlash..... **73**

Berdimurodov U.S. Agrosanoat majmuasida klaster tizimini tashkil etish va rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmlari..... **76**

Хусанбоева Т.М. Цели и задачи преподавания экономических дисциплин в системе высшего образования..... **82**

Alimov N.H. Global adolat kodeksi va global adolat reytingini (indeksini) joriy qilish yo‘llari..... **86**

Umurzaqova I.S. “Investitsiyalar taqsimoti va samaradorlik paradoksi: O‘zbekiston tarmoqlari misolida stoxastik chegara (SFA) va kvadrant tahlili”..... **92**

Safarova Y.A. Iqtisodiy o‘sishning infratuzilmaviy omillarining ta’sir mexanizmlarini baholash.... **101**

Eshqulova N.N. Mamlakat makroiqtisodiy barqarorligini ta’minlashda eksport va importning geografik diversifikatsiyasining ahamiyati..... **108**

Nabiyev A.K. O‘zbekistonda raqobatchilik muhitini shakllantirish va monopoliyaga qarshi qonunchilik..... **115**

Ketmanov A.M. Kichik biznesni moliyaviy resurslarni shakllantirish yo‘nalishlari..... **121**

Мурадов Б.А. Жаҳон мамлакатларида темир йўл транспортини инновацион ривожлантириш тажрибаси..... **125**

Jo‘rayeva M.Z. O‘zbekiston mintaqalarida yashil investitsiyalar va barqaror rivojlanish o‘rtasidagi bog‘liqlik tahlili..... **131**

Qodirov H.M. Adir hududi ekotizimlarini boshqarishda intensiv sug‘orish tizimini joriy etish..... **136**

Jo‘rayeva M.A. Kichik biznes subyektlariga jalb etilgan investitsiyalarni raqobatbardoshlik transmissiya mexanizmi va uni baholash uslubiyoti (Andijon viloyati misolida)..... **143**
Muhsinova F.A. Raqamli texnologiyalarning inson resurslarini boshqarishdagi o‘rni va innovatsion yondashuvning nazariy jihatlari..... **151**
Kamoldinova N.A. Kichik biznesda ayollar bandligining ahamiyati..... **157**
Xamrayeva S.I. Raqamli iqtisodiyot sharoitida xalqaro savdoning transformatsiyasi va iqtisodiy rivojlanishga ta’siri..... **161**
Dadaboyeva M.M. Andijon viloyatida kichik biznes eksportining hozirgi holati va rivojlanish tendensiyalari..... **166**
Xakkulov A.U. Tijorat banklarida foiz risklarini baholashning nazariy va metodologik asoslari..... **171**
Allasheva N.A. Zamonaviy globallashuv sharoitida moliyaviy risklar va ularni boshqarish strategiyalari..... **179**
Atoyev N.R. Yangi industrial mamalakatlar: Chili va Singapur modeli tahlili va ularni O‘zbekistonda qo‘llash imkoniyatlari..... **182**
Yangiboev R.B. O‘zbekiston bank tizimi likvidliligiga ta’sir etuvchi omillarining empirik tahlili.... **190**
Nazarov J.R. Yashil iqtisodiyot: O‘zbekistonning barqaror kelajagiga yo‘l..... **198**
Qo‘zieva N.N. Tijorat banklarida mijozlar bazasini shakllantirishning nazariy asoslari..... **202**
Wang Jiahao Исследование по вопросам совместного развития индустрии электронной коммерции между Пекином и Ташкентом в рамках «Цифрового Шелкового пути»..... **207**
Qurbanov U.E. O‘zbekiston Respublikasi hududlari kesimida aholi daromadlarining iqtisodiy tahlili..... **216**
Abduvaxidova N.A. O‘zbekistonda barqaror turizmni rivojlantirishda raqamli texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar..... **221**
Murodov O.U. Sanoat korxonalarida resurslardan samarali foydalanish jarayoniga ta’sir etuvchi omillar..... **225**
Xasanov S.Q. “To‘qimachilik sanoati korxonalari raqobatbardoshligini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari..... **229**
Kabilov O.X. Paxta va g‘alla urug‘liklarini tayyorlovchi korxonalar faoliyatiga ta’sir etuvchi omillar **234**
Pirmanov O.B. Oliy ta’lim tizimi raqamli ekotizimini shakllantirishdagi tizimli muammolar va boshqaruvdagi uzilishlar tahlili..... **238**

UDK:338.24

ANDIJON VILOYATIDA KICHIK BIZNES EKSPORTINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ЭКСПОРТА МАЛОГО БИЗНЕСА В АНДИЖАНСКОЙ ОБЛАСТИ

CURRENT STATE AND DEVELOPMENT TRENDS OF SMALL BUSINESS EXPORTS IN ANDIJAN REGION

Dadaboyeva Marguba Mamasolievna
Andijon davlat texnika instituti “Iqtisodiyot” kafedrasi dotsenti,
iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)

Annotatsiya

Mazkur maqolada Andijon viloyatida kichik biznes subyektlarining eksport faoliyatining hozirgi holati hamda rivojlanish tendensiyalari tahlil qilingan. Tadqiqot davomida hudud eksportining tarmoq va geografik tarkibi, kichik biznesning eksportdagi ulushi, eksport faoliyatini qo‘llab-quvvatlashning amaldagi davlat mexanizmlari hamda ularning samaradorligi baholangan. Shuningdek, eksport faoliyatini rivojlantirishga to‘sqinlik qilayotgan asosiy muammolar aniqlanib, ularni bartaraf etishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqilgan. Tadqiqot natijalari Andijon viloyatida kichik biznes eksport salohiyatini oshirish, eksport geografiyasini diversifikatsiya qilish hamda eksport tarkibini takomillashtirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: kichik biznes, eksport, eksport salohiyati, Andijon viloyati, tashqi savdo, eksportni qo‘llab-quvvatlash, eksport geografiyasi, eksportni diversifikatsiya qilish, hududiy iqtisodiy rivojlanish.

В данной статье проведен анализ современного состояния и тенденций развития экспортной деятельности субъектов малого бизнеса Андижанской области. Исследованы отраслевая и географическая структура регионального экспорта, доля малого бизнеса в экспортной деятельности, действующие механизмы государственной поддержки экспорта и их эффективность. Выявлены основные проблемы, сдерживающие развитие экспортной деятельности субъектов малого бизнеса, а также предложены научно обоснованные практические рекомендации по повышению экспортного потенциала региона. Результаты исследования могут быть использованы при разработке мер по диверсификации экспортной структуры, расширению географии экспорта и совершенствованию механизмов государственной поддержки экспортно ориентированных субъектов малого предпринимательства.

Ключевые слова: малый бизнес, экспорт, экспортный потенциал, Андижанская область, внешняя торговля, государственная поддержка экспорта, география экспорта, диверсификация экспорта, региональное экономическое развитие.

This article analyzes the current state and development trends of export activities of small business entities in Andijan region. The study examines the sectoral and geographical structure of regional exports, the share of small businesses in export activities, existing government support mechanisms, and their effectiveness. The main challenges hindering export development are identified, and scientifically grounded practical recommendations for enhancing the export potential of small businesses are proposed. The findings contribute to improving the export capacity of the region, diversifying export markets, and strengthening the competitiveness of export-oriented small business entities.

Keywords: small business, exports, export potential, Andijan region, foreign trade, export promotion, government support, export geography, export diversification, regional economic development.

Jahon iqtisodiyotida globallashuv jarayonlarining jadallashuvi, xalqaro savdo munosabatlarining liberallashuvi hamda eksportga yo‘naltirilgan iqtisodiy rivojlanish modeli mamlakatlar raqobatbardoshligini belgilovchi asosiy omillardan biriga aylanmoqda. Shu nuqtai nazardan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining eksport salohiyatini oshirish nafaqat tashqi savdo hajmini kengaytirish, balki hududlarning barqaror iqtisodiy rivojlanishi, yangi ish o‘rinlari yaratish, ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish hamda valyuta tushumlarini ko‘paytirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

O‘zbekistonda so‘nggi yillarda iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, tashqi savdo faoliyatini erkinlashtirish va eksportni rag‘batlantirishga qaratilgan keng ko‘lamli tarkibiy islohotlar amalga oshirilmoqda [1]. Xususan, eksport qiluvchi korxonalarni moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, logistika infratuzilmasini rivojlantirish, xalqaro sifat standartlarini joriy etish hamda yangi tashqi bozorlarga chiqishni rag‘batlantirish bo‘yicha institutsional mexanizmlar takomillashtirilmoqda. Mazkur islohotlar hududlarda kichik biznes subyektlarining eksport faolligini oshirish va eksport tarkibini diversifikatsiya qilish uchun qulay shart-sharoit yaratmoqda [2].

Andijon viloyati respublikaning sanoat va qishloq xo‘jaligi salohiyati yuqori bo‘lgan hududlaridan biri hisoblanadi. Viloyatda to‘qimachilik va tikuv-trikotaj sanoati, avtomobilsozlik, oziq-ovqat sanoati, meva-sabzavotchilik hamda qurilish materiallari ishlab chiqarish tarmoqlarining rivojlanishi eksport hajmining o‘sishiga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, kichik biznes subyektlari tomonidan ishlab chiqarilayotgan qo‘shilgan qiymati yuqori mahsulotlar ulushining ortib borishi hudud eksportining raqobatbardoshligini kuchaytiruvchi muhim omil hisoblanadi.

Shu bilan birga, kichik biznes eksporti rivojlanishiga ayrim tizimli muammolar ham salbiy ta’sir ko‘rsatmoqda. Jumladan, logistika xarajatlarining yuqoriligi, xalqaro sertifikatlashtirish talablari, moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi, tashqi bozorlar to‘g‘risidagi axborotning yetarli emasligi hamda eksport geografiyasining ayrim mamlakatlarga yuqori darajada jamlanganligi eksport salohiyatidan to‘liq foydalanishga to‘sqinlik qilmoqda. Mazkur holat hudud eksportini ilmiy asosda tahlil qilish va uni rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlarini ishlab chiqishni taqozo etadi.

Mazkur maqolaning maqsadi Andijon viloyatida kichik biznes eksportining hozirgi holati va rivojlanish tendensiyalarini kompleks tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash hamda eksport salohiyatini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalarni ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot davomida iqtisodiy-statistik tahlil, qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv hamda umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Tadqiqot natijalari hududlarda eksportni rivojlantirish bo‘yicha davlat siyosatini takomillashtirish va kichik biznes subyektlarining tashqi bozorlardagi raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Kichik biznes eksportini rivojlantirish masalalari xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan keng tadqiq etilgan. Xususan, M. Porter eksport salohiyati va milliy raqobatbardoshlik o‘rtasidagi bog‘liqlikni asoslab, hududlarning eksport imkoniyatlarini oshirishda innovatsiyalar va klasterlashuvning muhimligini ta’kidlagan [8]. J. Sachs va D. Rodrik tadqiqotlarida esa eksportni diversifikatsiya qilish iqtisodiy o‘sishning asosiy omillaridan biri sifatida baholangan [9].

O‘zbekistonlik olimlardan A. Vahobov, Sh. Shodmonov, B. Berkinov, Q.Hoshimov va boshqa tadqiqotchilar kichik biznesni rivojlantirish, tashqi savdo faoliyatini takomillashtirish hamda eksportni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlashning nazariy va amaliy jihatlarini o‘rganganlar. Ularning ilmiy ishlarida eksportni rag‘batlantirish mexanizmlari, hududlar eksport salohiyatini oshirish hamda tadbirkorlik subyektlarining tashqi bozorlarga chiqish imkoniyatlarini kengaytirish masalalariga alohida e’tibor qaratilgan [5,6,7].

Shu bilan birga, Andijon viloyatida kichik biznes eksportining zamonaviy holati, tarmoq tarkibi, eksport geografiyasi va rivojlanish tendensiyalarini kompleks baholashga bag‘ishlangan ilmiy

tadqiqotlar yetarli darajada emas. Mazkur maqola aynan ushbu bo‘shliqni to‘ldirishga hamda hudud eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga qaratilgan.

Tadqiqotda Andijon viloyatida kichik biznes eksportining hozirgi holati va rivojlanish tendensiyalarini baholash uchun iqtisodiy-statistik tahlil, qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv hamda umumlashtirish usullaridan foydalanildi.

Tadqiqot natijalari Andijon viloyatida kichik biznes subyektlarining eksport faoliyati so‘nggi yillarda izchil rivojlanayotganini ko‘rsatadi. Hududda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar, eksportni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarining takomillashtirilishi, ishlab chiqarish quvvatlarining kengayishi hamda yangi tashqi bozorlarga chiqish imkoniyatlarining ortishi eksport hajmining o‘sishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda. Shu bilan birga, eksport tarkibida yuqori qo‘shilgan qiymatga ega mahsulotlar ulushini oshirish va eksport geografiyasini diversifikatsiya qilish dolzarb vazifa bo‘lib qolmoqda.

Tahlillarga ko‘ra, Andijon viloyati eksportida kichik biznes subyektlari, ayniqsa, to‘qimachilik, tikuv-trikotaj, meva-sabzavot mahsulotlari, oziq-ovqat sanoati hamda yengil sanoat yo‘nalishlarida faol ishtirok etmoqda.

1-jadval

Andijon viloyati eksportining tarmoq tarkibi va kichik biznesning ulushi (2025-yil)

Tarmoq	Umumiy eksportdagi ulushi, %	Kichik biznes ulushi, %	Asosiy eksport bozorlari
To‘qimachilik va tikuv-trikotaj	28,4	74,6	Rossiya, Turkiya, Xitoy
Meva-sabzavot mahsulotlari	18,7	81,3	Qozog‘iston, Rossiya, Xitoy
Mashinasozlik va ehtiyot qismlar	14,5	16,8	Qozog‘iston, Rossiya
Oziq-ovqat sanoati	9,6	69,5	Rossiya, Qozog‘iston
Yengil sanoat	8,2	72,4	Rossiya, Qirg‘iziston
Qurilish materiallari	5,8	41,7	Qirg‘iziston, Tojikiston
Kimyo sanoati	4,9	21,3	Rossiya, Turkiya
Xizmatlar	6,3	37,8	Qozog‘iston, Turkiya
Boshqalar	3,6	18,5	Turli davlatlar

Manba: Andijon viloyati statistika boshqarmasi ma’lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan [3].

Ushbu tarmoqlarda ishlab chiqarish xarajatlarining nisbatan pastligi, mahalliy xomashyo bazasining mavjudligi va mehnat resurslarining yetarliligi kichik biznesning eksport faoliyatini rivojlantirish uchun qulay sharoit yaratmoqda.

1-jadval ma’lumotlaridan ko‘rinib turibdiki, eksportning asosiy qismini to‘qimachilik va tikuv-trikotaj mahsulotlari tashkil etib, ularning umumiy eksportdagi ulushi 28,4 foizni tashkil etadi [4]. Mazkur tarmoqda kichik biznes subyektlarining ulushi 74,6 foizga yetgani [4] xususiy tadbirkorlikning ushbu sohada yetakchi o‘rin egallayotganini ko‘rsatadi. Bunga paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlanishi, tayyor mahsulot ishlab chiqarish hajmining ortishi va tashqi bozorlarda o‘zbek tekstil mahsulotlariga bo‘lgan talabning yuqoriligi sabab bo‘lmoqda.

Meva-sabzavot mahsulotlari eksportida kichik biznesning ulushi 81,3 foizni tashkil etgani mazkur yo‘nalish eksport faoliyatining asosan fermer xo‘jaliklari, dehqon xo‘jaliklari va qayta ishlovchi kichik korxonalar hissasiga to‘g‘ri kelishini ko‘rsatadi. So‘nggi yillarda zamonaviy sovitish omborlari, logistika markazlari va eksportbop qadoqlash texnologiyalarining joriy etilishi ushbu tarmoqning eksport salohiyatini oshirmoqda.

Mashinasozlik mahsulotlari eksportida esa kichik biznesning ulushi 16,8 foizni tashkil etmoqda. Bu holat avtomobilsozlik tarmog‘ida yirik sanoat korxonalari ustunlik qilayotganini

anglatadi. Biroq sanoat kooperatsiyasining rivojlanishi natijasida kichik korxonalar tomonidan ehtiyot qismlar va butlovchi buyumlar ishlab chiqarish hajmi yildan-yilga ortib bormoqda.

Shuningdek, oziq-ovqat sanoati va yengil sanoatda kichik biznesning ulushi mos ravishda 69,5 va 72,4 foizni tashkil etishi ushbu tarmoqlarda eksport faoliyatining asosan xususiy sektor tomonidan amalga oshirilayotganidan dalolat beradi.

Tadqiqot davomida eksport faoliyatiga ta’sir etuvchi asosiy omillar ham tahlil qilindi.

2-jadval

Kichik biznes eksportini rivojlantirishga ta’sir etuvchi omillar

Omillar	Ta’sir darajasi	Baholash
Eksport kreditlari va subsidiyalar	Yuqori	Ijobiy
Soliq va bojxona imtiyozlari	Yuqori	Ijobiy
Logistika infratuzilmasining rivojlanishi	Yuqori	Ijobiy
Transport xarajatlarining yuqoriligi	Yuqori	Salbiy
Xalqaro sertifikatlashtirish xarajatlari	O‘rta	Salbiy
Tashqi bozorlar bo‘yicha axborot yetishmasligi	O‘rta	Salbiy
Marketing va brendingning sustligi	O‘rta	Salbiy
Raqamli savdo platformalaridan foydalanish	Yuqori	Ijobiy

Manba: Muallif ishlanmasi.

2-jadval natijalari eksport faoliyatiga ta’sir etuvchi omillar orasida davlat tomonidan ko‘rsatilayotgan moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari muhim o‘rin tutishini ko‘rsatmoqda. Xususan, eksport kreditlari, foiz stavkalarini subsidiyalash, bojxona va soliq imtiyozlari kichik biznes subyektlarining tashqi bozorlarga chiqish imkoniyatlarini kengaytirmoqda [5].

Biroq eksport faoliyatini cheklayotgan qator muammolar ham mavjud. Eng avvalo, transport-logistika xarajatlarining yuqoriligi mahsulot tannarxining oshishiga olib kelmoqda. Bundan tashqari, xalqaro sifat standartlari bo‘yicha sertifikat olish xarajatlarining yuqoriligi hamda xorijiy bozorlar haqidagi marketing axborotlarining yetarli emasligi ko‘plab kichik korxonalarning eksport salohiyatidan to‘liq foydalanishiga to‘sqinlik qilmoqda.

Umuman olganda, o‘tkazilgan tahlillar Andijon viloyatida kichik biznes eksportining ijobiy rivojlanish tendensiyasiga ega ekanligini ko‘rsatadi. Biroq eksport hajmini yanada oshirish uchun mahsulotlarni chuqur qayta ishlash darajasini ko‘paytirish, yuqori qo‘shilgan qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirish, logistika infratuzilmasini rivojlantirish, eksport geografiyasini diversifikatsiya qilish hamda xalqaro sifat standartlarini joriy etishni jadallashtirish zarur.

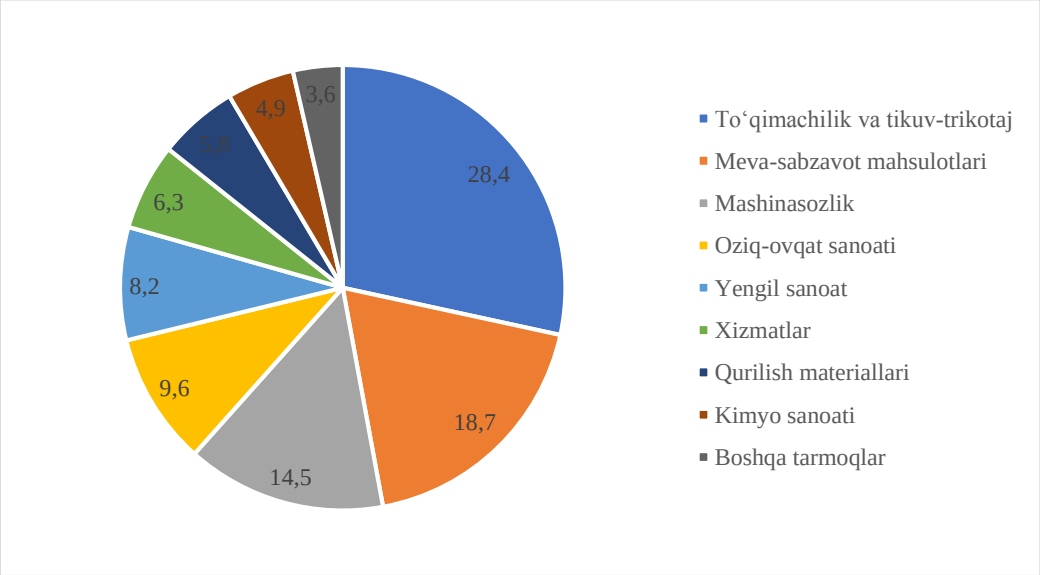

1-rasm. Andijon viloyati kichik biznes eksportining tarmoq tarkibi (2025-yil)

Manba: Andijon viloyati statistika boshqarmasi ma’lumotlari asosida muallif tomonidan tayyorlangan.

Shu bilan birga, eksport qiluvchi korxonalarni raqamli marketing vositalari, elektron savdo platformalari va xalqaro ko‘rgazmalar orqali qo‘llab-quvvatlash hudud eksportining raqobatbardoshligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, Andijon viloyatida kichik biznes eksporti hudud iqtisodiyotining barqaror rivojlanishida muhim o‘rin tutmoqda. So‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar, tashqi savdo faoliyatining liberallashuvi hamda eksportni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarining takomillashtirilishi kichik biznes subyektlarining eksport salohiyatini sezilarli darajada oshirishga xizmat qilmoqda.

Tahlillar viloyat eksportida to‘qimachilik va tikuv-trikotaj, meva-sabzavot, oziq-ovqat hamda yengil sanoat mahsulotlari yetakchi o‘rin egallashini ko‘rsatdi. Ushbu tarmoqlarda kichik biznesning ulushi yuqori bo‘lib, ular eksport hajmining o‘sishi va hududning xalqaro bozorlardagi raqobatbardoshligini ta’minlovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Shu bilan birga, mashinasozlik va boshqa yuqori qo‘shilgan qiymatga ega tarmoqlarda kichik biznes ishtirokini kengaytirish zarur.

Tadqiqot davomida logistika xarajatlarining yuqoriligi, xalqaro sertifikatlashtirish talablarining murakkabligi, moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi hamda tashqi bozorlar bo‘yicha marketing axborotlarining yetishmasligi kichik biznes eksportining rivojlanishiga salbiy ta’sir etayotgan asosiy omillar sifatida aniqlandi.

Shundan kelib chiqib, eksport mahsulotlari tarkibini diversifikatsiya qilish, yuqori qo‘shilgan qiymatli mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirish, logistika infratuzilmasini rivojlantirish, xalqaro sifat standartlarini joriy etishni rag‘batlantirish, eksport faoliyatini raqamlashtirish hamda yangi tashqi bozorlarga chiqishni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiqdir.

Mazkur takliflarning amaliyotga joriy etilishi Andijon viloyatida kichik biznes eksportining barqaror o‘sishini ta’minlash, eksport geografiyasini kengaytirish, hudud eksport salohiyatidan samarali foydalanish hamda iqtisodiy o‘sish va bandlikni oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF–60-sonli Farmoni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining O‘zbekiston Respublikasida eksport faoliyatini yanada qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari to‘g‘risidagi normativ-huquqiy hujjatlari. – Toshkent.
3. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. O‘zbekiston Respublikasining tashqi savdosi: Statistik to‘plam. – Toshkent, 2025.
4. Andijon viloyati statistika boshqarmasi. Andijon viloyatining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish ko‘rsatkichlari. – Andijon, 2025.
5. Vahobov A.V., Malikov T.S. Moliya: umumiy nazariya va amaliyot. – Toshkent: Iqtisod-Moliya.
6. Shodmonov Sh.Sh., G‘afurov U.V. Iqtisodiyot nazariyasi. – Toshkent: Fan va texnologiya.
7. Berkinov B.B. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishning iqtisodiy asoslari. – Toshkent.
8. Porter M.E. The Competitive Advantage of Nations. – New York: Free Press, 1990.
9. Rodrik D. Industrial Policy for the Twenty-First Century. Cambridge, MA: Harvard University, John F. Kennedy School of Government, Working Paper, 2004.